

EDITORIAL

Vážení čtenáři, milí kolegové

Nové číslo je tentokrát věnováno problematice „**Specifika pomáhajících profesí – východiska spolupráce, standardy, úskalí péče**“. Téma je tentokrát hodně široké, a to s ohledem na aktuální problémy v oblasti poradenské péče, v jejímž rámci bychom mohli v důsledku nárůstu duševních obtíží hovořit o krizi poskytované péče. Zvyšuje se počet nejen duševních obtíží na straně klientů, ale zaznamenáváme i **zvýšený počet odchodů specialistů z poradenství v důsledku přetížení, nárůst snižování kvality standardů v souvislosti s nárůstem počtu klientů**. Rovněž evidujeme zvýšená rizika při **spolupráci mezi odbornými pracovišti**, zejména mezi dětskými psychology a dětskými psychiatrickými ambulancemi, kde se stále výrazněji prodlužuje doba pro objednání pacienta, a tedy i dokončení komplexního psychologického vyšetření dětí a dospívajících. Obdobná situace nastává v některých regionech i při péči o dospělé.

Tlak událostí posledních let se nepromítá jen do specifík práce psychologů, ale i **dalších pomáhajících profesí – učitelů, wellness specialistů, studentů budoucích pomáhajících profesí**. Právě s ohledem na tuto pestrost jsou vybrané i publikované příspěvky.

První příspěvek se věnuje **Spolupráci školního psychologa a Oddělení sociální právní ochrany dítěte, základním principům a úskalím této spolupráce**. Autorky (Koutná, Kučerová) na základě získané analýzy ukazují, že je několik zásadních faktorů, které mají vliv na četnost a míru spokojenosti se vzájemnou spoluprací. Jedním z těchto faktorů je **vzájemná důvěra mezi institucemi**,

přičemž vytvoření této důvěry může podpořit osobní komunikace zástupců daných institucí, například formou neformálních či formálních setkávání, kde dochází ke vzájemnému vymezení kompetencí, rolí v procesu spolupráce, nebo předávání informací. Významným faktorem vzájemné dobré spolupráce jsou dle zjištění autorek specifické **osobnostní charakteristiky jedinců**. V případě, že není vytvořena osobní znalost a kontakt s konkrétním jedincem, ke spolupráci může přispět i tzv. **gatekeeper**, tedy osoba zvenčí, která může kontakt zprostředkovávat.

Druhý příspěvek sleduje vzájemný **Vztah pohybové aktivity, náchylnosti ke stresu a obecné self-efficacy u studentů VŠTVS Palestra (Martinov)**. Hlavním cílem této studie, která byla realizována v rámci řešení Interního studentského projektu (**SV/IV/5**) a konkrétní diplomové práce, bylo zjistit, **zda existuje u studentů vztah mezi pohybovou aktivitou a náchylností ke stresu**. Dílčími cíli práce pak bylo sledovat u studentů s vyšší/nížší pohybovou aktivitou rozdíly v náchylnosti ke stresu ve čtyřech rovinách (emocionální, kognitivní, tělesná, sociální), a **zjistit, zda se u studentů s vyšší mírou pohybové aktivity ukazuje i vyšší míra obecné self-efficacy**. Součástí rozsáhlé studie bylo rovněž **sledování rozdílů v náchylnosti ke stresu a obecné self-efficacy podle druhů pravidelně vykonávané pohybové aktivity**. S ohledem na rozsáhlost studie je publikovaný text upraven, přesto je s ohledem na množství zajímavých dat rozsáhlejší.

Třetí příspěvek se zaměřuje na **Vliv práce z domova na vyváženost pracovního a osobního života v oborech kancelářských prací (Hájková)**. Téma patří do kompetencí

wellness specialistů zaměřujících se na **problematiku workplace wellness** (případně do kompetencí specialistů HR), opět bylo řešeno v rámci grantového úkolu – tentokrát Interního projektu Vědy a výzkumu (**P /VSP/221/N**) a je součástí řešení diplomové práce. Autorka sleduje vliv práce z domova zároveň **v kontextu působení karantén a postkarantén opatření** v důsledku pandemie Covid-19. Pro účely publikování je text upraven.

Čtvrtý příspěvek je také součástí řešení diplomové práce (Havlová, Švamberk Šauerová) a zaměřuje se na velmi zajímavé téma – analýzu **Vlivu formativního hodnocení na psychickou pohodu žáků střední školy**. S nárůstem psychických obtíží dospívajících lze téma hodnotit jako vysoce aktuální a originální, ve smyslu, **využití důležitých pedagogických procesů, které mohou ovlivňovat sami pedagogové, pro prevenci v oblasti duševního zdraví žáků**.

Jak je již tradicí v našem vědeckém časopise, nechybí ani **medailonek zajímavé osobnosti**, kterou je s ohledem na zaměření tohoto čísla **doc. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.** Na medailonku se podílely její dlouholeté kolegyně (Špačková, Kučerová), čímž jim velmi děkuji za spolupráci.

Další tradiční rubrikou je **pozdání na významné odborné setkání** – tentokrát čtenáře zveme na 8. bienále Mezinárodní vědecké konference „**Wellness, zdraví a kvalita života**“, která se koná na VŠTVS PALESTRA, **2. listopadu 2023**; a **upoutávka na novou publikaci věnující se významu prožitku v edukačních a psychosociálních přístupech**.

Věřím, že i toto číslo čtenářům nabídne mnoho inspirací k zamyšlení i do praxe, a přispěje tak v jednotlivých tématech k dalším odborným diskusím.

Závěrem ještě zmíním **publikační výzvu** pro další číslo, věnované tématu „**Psychosociální rizika a stres v pomáhajících profesích**“, **číslo bude vycházet v anglickém jazyce**.

Přeji čtenářům co nejvíce pohody u aktuálního čísla a těším se na setkání u dalších čísel časopisu Diagnostika a Poradenství v pomáhajících profesích. Protože nás v redakci těší spolupráce s našimi čtenáři, uvítáme i další návrhy na tematické zaměření dalších čísel.

Za redakční tým

Markéta Švamberk Šauerová

(šéfredaktorka)